ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
پنج‌شنبه • ۱۲ مهر ۱۳۹۷
۲۴ محرم ۱۴۴۰ • ۴ اکتبر ۲۰۱۸
شماره ۱۹۹۳۰
۱۱۵۳

زندگی سلام

در آستانه پنجم اکتبر روز جهانی معلم،
یادی از ۵ معلم برجسته دنیا

خوشنام و موثر

دلارام کاردار

یکی از مهم‌ترین وظایف انسانی هر کسی، فراهم کردن محیطی امن و امکاناتی مناسب برای آموزش و پرورش نسل بعد است و سنگینی این بار عمد تا بعد از والدین، بر عهده معلمان و مربیانِ حوزه‌های مختلفِ علوم و مهارت است؛ برای همین، ناگفته پیداست وظیفه مهم و سرنوشت‌سازی بر عهده این قشر زحمت‌کش است. به همین دلیل سازمان یونسکو، پنجم اکتبر برابر با سیزدهم مهرماه (روزی مثل فردا) را به عنوان «روز جهانی معلم» نام گذاری کرده است و از سال ۱۹۹۵ میلادی تاکنون، این روز با صدور اطلاعیه و چاپ پوستر و طرح شعارهای قابل تامل درباره معلمان، جشن گرفته می‌شود. روزی برای پاسداشتِ زحمت و صبر و تلاش معلم‌ها، در همه نقاط دنیا. به همین بهانه پرونده زندگی سلام امروز، قرار است سفری باشد به تاریخ و یادی کند از پنج معلم برجسته و تاثیرگذار. با ما همراه باشید.

آن سالیوان | معلمِ نابینایان و ناشنوایان

۱۸۶۶-۱۹۳۶ میلادی

آن سالیوان در یکی از شهرهای ایالت ماساچوست و در خانواده‌ای مهاجر و فقیر از ایرلند، به دنیا آمد. آن در ۱۴ سالگی بر اثر بیماری تراخم نابینا و به همین دلیل به مدرسه نابینایان پرکینز فرستاده شد. وی در همان جا جراحی شد و مقداری از بینایی‌اش بازگشت و در همین مدرسه، تحت آموزش‌های دوستانه «لارا بریجمن» قرار گرفت و الفبا را آموخت. بریجمن اولین فرد نابینا و ناشنوایی بود که از مدرسه پرکینز دانش‌آموخته شده بود. سالیوان در ۲۱ سالگی، یادگیری در مدرسه نابینایان را به پایان رساند. در همان زمان، از موسسه‌ای با او تماس گرفتند و خواستند تا معلمیِ دختری به نام «هلن کلر» را بپذیرد. در آن زمان هلن کلر شش ساله بود و آموزش سالیوان به کلر، آغاز دوستی ۴۹ ساله آن دو شد. او بلافاصله پس از رسیدن، آموزش هلن شش ساله را شروع کرد و به نوشتن هجای کلمه عروسک (به انگلیسی: doll) در کف دست او پرداخت. او به عنوان هدیه برای هلن عروسکی آورده بود. هلن نمی‌دانست که هر چیزی با نامی خاص شناخته می‌شود و به همین دلیل در ابتدا گیج شده بود اما سالیوان آموزش او را متوقف نکرد تا این که ماه بعد، هلن به موضوع پی برد و با خواستن نام تمام اشیایی که به دستش می‌رسید، سالیوان را ذوق‌زده کرد. سالیوان کم کم موفق به کسب رضایت پدر و مادر هلن برای انتقال او به پرکینز شد و او را در سال ۱۸۸۸ میلادی به بوستون برد. او در مدرسه هم به آموزش هلن پرداخت و با پیشرفت‌های چشمگیرش، موفق به کسب وجهه بالایی برای مدرسه و سرازیر شدن کمک‌های مالی به آن جا و تسهیل آموزش نابینایان و ناشنوایان شد.

ماریا مونته‌سوری | معلمِ خلاقیت

۱۸۷۰-۱۹۵۲ میلادی

ماریا مونته‌سوری در ایتالیا و در خانواده‌ای مرفه به دنیا آمد و در زمانی که دختران، امکان تحصیلات دانشگاهی نداشتند، با وجود مخالفت پدر، با حمایت مادرش به دانشکده پزشکی رفت. پس از دانش‌آموختگی به این دلیل که بسیاری از بیمارستان‌ها و مراکز درمانی و بهداشتی حاضر به استخدام او نبودند، سرپرستی یکی از مراکز کودکان معلول و بیمار را پذیرفت و هنگام کار در آن مرکز، متوجه برنامه‌های آموزشی و تربیتی کودکان شد و دریافت که فرصت کافی برای تجربه کردن و بروز خلاقیت به آنان داده نمی‌شود. چون علاقه داشت در این زمینه کاری انجام دهد، به دانشگاه بازگشت و در رشته تعلیم و تربیت و جامعه شناسی به تحصیل پرداخت و با الگوها و روش‌های آموزشی آشنا شد. سپس به جای برنامه‌های آموزشیِ موجود، الگوی جدیدی برای آموزش ارائه کرد، تبدیل به یک معلم تمام‌وقت شد و روشِ آموزشیِ خودش را که به روش «مونته‌سوری» معروف شد جا انداخت. او معتقد بود کودکان بیش از این که به نتیجه کار توجه داشته باشند، به رضایت از انجام کار علاقه دارند، پس مهم است با فراهم کردن فضایی برای قرار گرفتن گروه‌های سنی متفاوت از کودکان در کنار هم و آزادی در انتخاب فعالیت‌های مورد علاقه از بین فعالیت‌های موجود با حضور راهنما، محیطی برای آموزش مهارت‌های گوناگون به کودکان مهیا کرد. وی به دلیل ابداع این روش، جایزه یونسکو را از آن خود کرد.

کلایو استیپلز لوئیس | معلم الهیات و خالق نارنیا

۱۸۹۸-۱۹۶۳ میلادی

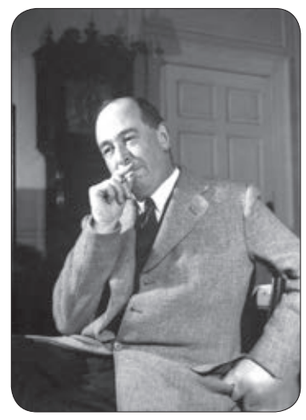

کلایو در بلفاست، مرکز ایرلند شمالی متولد شد. وی تا قبل از ۹ سالگی مادر، پدر و برادرش را از دست داد و در جنگ جهانی اول زخمی شد. او پس از جنگ، تحصیل در دانشگاه را به پایان رساند و در همان سال‌ها، نقطه عطف زندگی‌اش رقم خورد؛ کلایو که تا آن روز به وجود خدا اعتقادی نداشت، به خدا ایمان آورد و دین مسیحیت را پذیرفت. از آن جا بود که مسیر زندگی‌اش شکل گرفت و به عنوان یکی از مشهورترین استادان الهیات، فعالیتش را شروع کرد و حسابی مشهور شد. این نویسنده، منتقد، پژوهشگر ادبی و استاد کرسی «انگلستان قرون وسطی و رنسانس» در دانشگاه کمبریج، در طول عمر پربارش در ادبیات هم آثار بسیاری پدید آورد که بیشتر کتاب‌های او در زمینه الهیات مسیحی است. وی علاوه بر شهرت در خصوص تدریس در زمینه اعتقادات خالصانه‌اش به خداوند، نویسنده اثر مشهور «هفت گانه نارنیا» نیز هست؛ این کتاب به دلیل نمادگرایی مذهبی‌اش، علاوه بر کودکان، بزرگسالان زیادی را جذب می‌کند. جالب است بدانید که کلایو، در دلِ مباحثات و مناظره‌هایش با «تالکین» دچار تحول شد و به مسیحیت گروید. تالکین کیست؟ استاد زبان‌شناسیِ دانشگاه آکسفورد و نویسنده داستانِ مشهور «ارباب حلقه‌ها»!

فرانک مک‌کورت | معلم محـرومان

۱۹۳۰-۲۰۰۹ میلادی

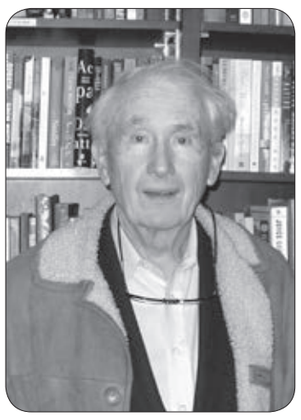

این نویسنده معروف و ایرلندی‌تبارِ برنده جایزه ادبی پولیتزر، که به خاطر رمان‌های مشهور «خاکسترهای آنجلا» و «آقا معلم» شهرت جهانی دارد، قبل از هر چیز و بیش از نویسندگی، معلمی مشهور و برجسته در تاریخ است. در خصوص دوران کودکی سخت وی فقط می‌توان به این حقیقت اشاره کرد که پدر فرانک وقتی او ۱۱ ساله بود، خانواده‌اش را برای کار در کارخانه ترک کرد و قرار را بر این گذاشت که هر ماه مقرری مختصری برای همسر و چهار فرزندش بفرستد اما این اتفاق هیچ وقت نیفتاد! فرانک در ۱۳ سالگی مجبور به ترک مدرسه شد تا کار کند و خرج مادر و سه برادرش را دربیاورد. او حتی برای سیر کردن شکم خانواده‌اش مجبور به دزدی نان و شیر هم شد. فرانک چند سال بعد ایرلند را ترک کرد و با پول هایی که از طریق کارهای مختلف جمع کرده بود، به نیویورک رفت و پس از تلاش بسیار، تحصیلاتش را به پایان رساند. در ادامه، او که خود از طبقه‌ای محروم به شغل معلمی رسیده بود، به آموزش طبقه فرودست جامعه پرداخت و به عنوان آموزگارِ محرومان شناخته شد. یکی از ارزشمندترین تجربه های وی در حوزه تدریس، آموزش مادران فقیر و مهاجر به آمریکا از سراسر دنیا بود. آثار مک‌کورت در ادبیات داستانی، نماد عینی رنج‌های انسان‌های محروم و مهاجر در سراسر جهان شناخته شده است.

جیمی اسکالانته | معلم جبر و ریاضیات

۱۹۳۰-۲۰۱۰ میلادی

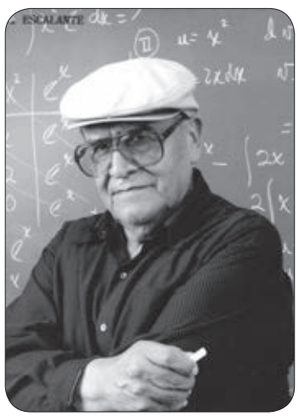

جیمی، یکی از معروف‌ترین مدرسان حساب، دیفرانسیل و انتگرال در آمریکاست که در سال ۱۹۸۸ میلادی از زندگی وی فیلمی با عنوان «بایست و تحویل بده» ساخته شد. او در بولیوی، در خانواده‌ای که نسل در نسل معلم بودند، زاده شد. وی قبل از مهاجرت به آمریکا، به مدت ۱۲ سال در بولیوی به تدریس ریاضی و فیزیک مشغول بود. اما پس از مهاجرت به آمریکا و قبل از وارد شدن به محیط مدرسه و تدریس، در کنار یادگیری زبان انگلیسی به تحصیل در کالج پرداخت. در سال ۱۹۷۴، جیمی شروع به کار در مدرسه‌ای در آمریکا کرد و هنگامی که با ۱۲ دانش آموز علاقه‌مند به یادگیریِ جبر روبه‌رو شد، شیوه آموزشی رایج را تغییر داد. این تغییر در ابتدا با مخالفت مدیر مدرسه مواجه شد، اما وی ایستادگی کرد و راهش را ادامه داد تا زمانی که هر ساله تعداد دانش آموزان موفقش در مسابقات و امتحانات ریاضی و جبر افزایش چشمگیری داشت. جیمی شاگرد و تحت آموزش «لوئیس لیتهلد» بود که کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرالش از کتاب های کلاسیک دانشگاهی است و از راهنمایی های این استاد بزرگ حسابی بهره برد و روش‌های نوین‌اش در جبر و ریاضیات را که اتفاقا به نام خودش خوانده می‌شود، در دنیای علم ریاضیات جاانداخت و ماندگار کرد.

به‌بهانه راه‌اندازی کلاس عجیب «ژرفنای زن بودن» از سوی بهاره رهنما

باز هم سوءاستفاده از شهرت!

الهه توانا

«بهاره رهنما، در کنار کلاس‌های نویسندگی و بازیگری و اعتماد به‌نفس، کلاس "ژرفنای زن بودن" هم برگزار می‌کند!» طی یکی دو روز اخیر، این تیتر و خبر که برگرفته از پستِ اینستاگرامیِ خودِ خانم رهنماست، خبرگزاری‌ها را پر کرده و حالا بعد از جنجالِ نمایشگاه نقاشی خانم «تهمینه میلانی»، باید شاهد مصداق دیگری از پدیده «همه کاره‌های هیچ کاره» باشیم. پیشترها، وقتی هنوز علم و دانش تخصصی نشده بود، نوابغی زندگی می‌کردند که در چندین حوزه سرآمد بودند. دانشمندی که تاریخ و فلسفه و فقه می‌دانست، فیزیک و نجوم و حساب سرش می‌شد و می‌توانست در موسیقی و شعر هم طبعش را بیازماید. تخصصی نبودن دانش و نبوغ عالمانِ جامع‌الاطراف، یک سر ماجرا بود؛ سر دیگرش می‌رسید به مطالعه و تلاش خستگی‌ناپذیر آن آدم‌ها و همنشینی‌شان با حکیم‌های هم‌عصر خودشان. حالا از آن وقت‌ها زمان زیادی می‌گذرد و اهل فضل و دانش و هنر، می‌دانند هرقدر هم که تلاش کنند از اقیانوس پیش‌رویشان جز کاسه‌ای نمی‌توانند برداشت کنند و اگر فرصت‌شان را با دست‌وبال زدن و این در و آن در کوبیدن هدر بدهند، از همان پیاله هم بی‌نصیب می‌مانند و فقط دست‌های‌شان خیس می‌شود. برای همین است که دانشمندان و نوابغ هم‌عصر ما با این که در مقایسه با اسلاف‌شان، امکانات و تجهیزات بیشتری دارند، ترجیح می‌دهند همه همّ‌وغم‌شان را صرف یک رشته و تخصص کنند. در همین زمانه اما طبقه جدیدی از خواص ظهور کرده‌است که به توانایی و دانایی خودشان، زیادی اعتماد دارند؛ این گروه جدیدالظهور که از قضای روزگار اکثرا هنرمند هستند، در همه شاخه‌های هنر سرک می‌کشند؛ البته نه به اعتبار دانش و تجربه که با اتکا به شهرتشان. قدرت شهرت را دست کم نگیرید. این اکسیر، می‌تواند از یک هنرپیشه درجه سه شاعر بسازد، آن هم بدون نیاز به تسلط بر ادبیات؛ می‌تواند کارگردانی را که در قوت آثار تخصصی حوزه خودش هم شک و تردید وارد است، به نقاش تبدیل کند، بدون این که لازم باشد سال‌ها طرح بزند و رنگ بگذارد و مرارت بکشد. انگار وقتی پای شهرت وسط می‌آید، دیگر نه به توانایی و استعداد نیازی هست، نه به تلاش و خلاقیت. شهرت، حتی می‌تواند زمان را هم بی‌تأثیر کند. یعنی در حالی که استاد شدن در هر رشته هنری و رسیدن به مرحله ارائه و عرضه آن، به‌طور طبیعی از چند تا چندین سال زمان می‌برد، شهرت با یک بشکن می‌تواند آدم‌ها را از گذر زمان هم بی‌نیاز کند و ناگهان از آن‌ها نویسنده، نقاش، فیلم‌ساز، شاعر، مجسمه‌ساز و آهنگ‌ساز بسازد. از آن جایی که هر هنرمندی به بیننده و مخاطب هم نیاز دارد، چوب جادوی شهرت، هنرمندهای یک‌شبه و همه کاره‌های هیچ کاره را تنها نمی‌گذارد؛ یک حرکت کوچک چوب جادو، کافی است تا من و شما سرودست بشکنیم برای گالری مضحک فلان هنرپیشه و جشن امضای کتابِ بی‌معنی آن یکی و کنسرتِ افتضاح دیگری. می‌گویید نه، صبر کنید تا ببینید ظرفیت ثبت‌نام در کلاس‌های تخصصی خانم بهاره رهنما در هشت رشته (!) چطور طی چند روز آینده تمام می‌شود. اصلا سازوکار شهرت همین است؛ روی خوش‌بینی و زودباوری ما حساب باز کرده‌است که محصول آفت‌زده را طوری بزک‌دوزک‌شده به خوردمان بدهد که حتی نفهمیم از کجا خورده‌ایم!

منابع: biography.com, rasmussen.edu, topwritingreviews.com

جدول سخت [شماره ۴۳۷]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی:
۱- اثر داستانی محمدرضا بایرامی با موضوع جنگ تحمیلی - نظم و ترتیب ۲- پیروزی - گنگ و زبان بسته - اداره مهمات و تدارکات ارتش - خانه بزرگ ۳- حلال رنگ لاک ناخن - نوعی خویشاوندی - ورزشی گروهی - ظهور کمالات معنوی در دل سالک ۴- مثل ماه - بیماری ویروسی دستگاه تنفسی - خانه‌های عرب - سفره ماهی ۵- قهرمان جام جهانی ۱۹۹۰ ایتالیا - چاق و فربه - شریان - دوتانون ۶- ناامید و افسرده - کشوری در همسایگی سودان و سومالی - مخاطب رادیویی ۷- پیشوند تکرار - مجال و فرصت - پینه بسته - بندری در او کراین ۸- کار را به دیگری واگذار کردن - مقام و منزلت - هفتم - جناح لشکر ۹- خوب و پسندیده - متاع - خصم - نوشتاری ۱۰- شب - داروی فراموشی - همگانی - سخنان بیمار تب‌دار ۱۱- نوعی راه رفتن اسب - کارگردان فیلم محبوب رستگاری در شاوشنک.

حل جدول شماره ۴۳۶

عمودی:
۱- بلند مرتبه - مرکور کروم ۲- محفظه کتاب در کتابخانه - از تیم‌های باشگاهی فوتبال ایتالیا ۳- فرمان بردن - ماده شیمیایی برای جلا دادن سطوح ۴- علف گربه ۵- کلمه هشدار - به گردن قهرمان می‌آویزند - دریا ۶- مهم‌ترین عامل در پراکندگی و شکل‌گیری روستاهای ایران - بیدار - علف خشک ۷- مساوی و برابر - واحدی برای اندازه‌گیری زاویه ۸- از اوراق بهادار - هم‌پیمان شدن چند گروه سیاسی ۹- نوعی کفش راحتی - عقیده ۱۰- خطاب غیر مودبانه - نقاب قدیمی زنانه - نشانه مفعولی ۱۱- مایه اذیت و آزار دیگران - مرحله رشد کامل موجود زنده - مجموعه عقاید و آموزه‌های پیامبران ۱۲- گوشه‌ای در آواز افشاری - سؤال ۱۳- زبان رایج در بخش‌های غربی سیبری و قسمت‌های شمالی منچوری - بزرگوارتر ۱۴- دم بریده - حوض تزیینی ۱۵- بی‌درنگ - فروتنی - نیم صدای دراز گوش ۱۶- گرداگرد دهان - نام تجاری - مرزبان ۱۷- سلول بیگانه‌خوار ۱۸- بالین - پایتخت کشور باهاما ۱۹- ارتوپد سنتی - بعد از مهر ۲۰- آسیاب - نرمی و روانی.

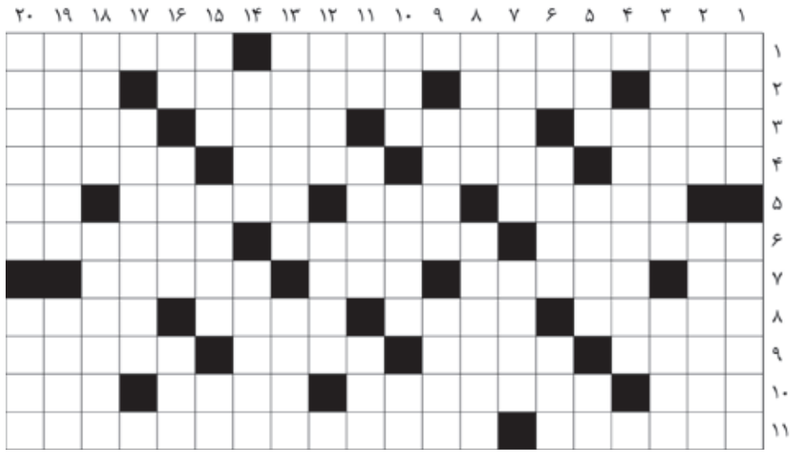

جدول متوسط [شماره ۷۲۲۷]

طراح جدول: مریم احمدی

افقی:
۱- قصه - حلقوم - دارایی - راهرو ۲- راز - خطا - کم خونی - رستاخیز - ردیف ۳- منشی - کاپیتان برزیل در جام جهانی ۲۰۰۲ - ابزار گرگ‌زنی - سمت چپ ۴- زائوترسان - قلب - اثری از جک لندن - ضمیر وزنی - مایه حیات ۵- خاک صنعتی - اکسیر - عدد ماه - گیاه نگرزی - پشته ۶- زنگ - اندک - بند - زیرک ۷- اندوه - پایان - اسب ترکی - بسیار - سست ۸- رود ناشنوا - حرف فاصله - ایام - پول ژاپن - صریح ۹- سفینه فضایی - طلایی - کمر - محکم و استوار ۱۰- پرگویی - بخشنده - توان - سرور - حرف همراهی ۱۱- پایتخت آسیایی - پول خارجی - دورویی - یاری

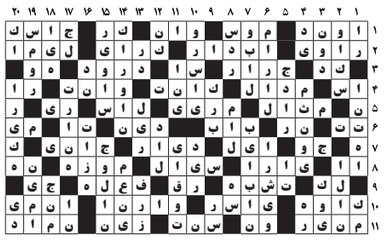

حل جدول شماره ۷۲۲۶
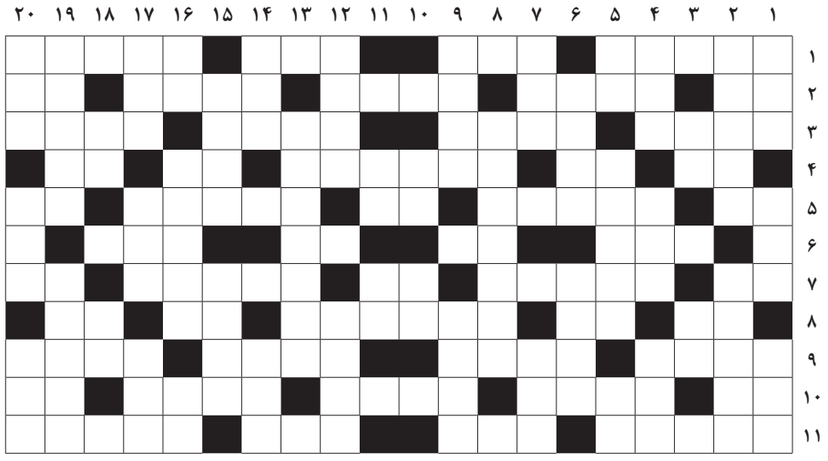
عمودی:
۱- رشک - طریق - ضربه فوتبالی ۲- متقال - بازار معروف ۳- پهلوان - برهنه ۴- آسانی - مزد - پرچم ۵- درون - مذهب - لحظه ۶- سخن گفتن - جدید ۷- جد - سود حرام ۸- ایثار ۹- سرگرد سابق - شهری روی آب ۱۰- آخرین نازی - حرص ۱۱- نت استمرار - تاخت ۱۲- آبگینه - احصائیه ۱۳- بلدیه ۱۴- ازبت های جاهلیت - ولی ۱۵- هاله ماه - دلیل واضح ۱۶- گوهر - درختی پر شاخ و برگ - خمیدگی کاغذ ۱۷- آینده - سال - غذای مریض ۱۸- پسوند شباهت - رفوزه ۱۹- برخورد - صبور ۲۰- شخص - شب - انصاف